

୧୪ ଜୁଲାଇ ୨୦୨୨ ଖୁତ୍ବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ ମୁବାରକ୍ ଇସଲାମାବାଦ୍, ଲକ୍ଷ୍ନୂ

ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ତଥା ସଠିକ୍ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ ଖଲିଫା ହଜରତ ଅବୁବକର୍ ସିଦିକ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ରର ବିଶ୍ୱାସ ବର୍ଦ୍ଧକ ଚର୍ଚ୍ଚା ।

ଅଶହଦୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓହ୍ଦହୁ ଲାଶରିକା ଲହୁ ଓଅଶହଦୁ ଅନ୍ନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ ଅନ୍ନା ବାଦ୍ଫତଜୁବିଲ୍ଲା ହିମିନଶ୍ ଶୈତା ନିରରଜିମ୍ । ବିସ୍ମିଲ୍ଲା ହିର ରହେମା ନିରରହିମ୍ । ଅଲ୍ହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ରବ୍ବିଲ୍ ଆଲ୍ମିନ୍ ଅରରହମା ନିରରହିମ୍ । ମାଲିକି ଯୋମିଦ୍ଦିନ୍ । ଇୟାକା ନାବୁଦୁ ଓ ଇୟାକା ନସ୍ତଜନ୍ । ଇହ୍ଦିନସ୍ ସିରାତଲ୍ ମୁସ୍ତଜିମ୍ ସିରାତଲ୍ ଲଜିନା ଅନ୍ଅମତା ଅଲୈହିମ୍ ଗୈରିଲ୍ ମଗ୍ସୁବି ଆଲୈହିମ୍ ଓଲ୍ଲାଲ୍ଲିନ ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ ଓ ସୁରଃ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ହଜୁର ଅନଓର^{ଅ.ବ} କହିଲେ; ବିଗତ କିଛି ଖୁତ୍ବାରୁ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସଂଘର୍ଷ ଚର୍ଚ୍ଚା ଚାଲିଥିଲା । ହଜରତ ମୁହାଜିର୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ସନ୍ଥାରେ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଫଳତା ମିଳିବା ପରେ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଦୃଢ଼ତା ଲାଭ ହେଲା ସେତେବେଳେ ସେ ହଜରତ ଅବୁବକର୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଚକ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସୂଚିତ କଲେ । ହଜରତ ଅବୁବକର୍ ^{ର.ଅ} ମୁଆଜ୍ ବିନ୍ ଜବଲ୍ ଓ ଯମନ୍ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର ଆଦାୟକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କଲେ ଯେ ସେମାନେ ପସନ୍ଦ କଲେ ଯମନ୍ରେ ରହି ପାରିବେ ନତୁବା ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱ ଭାର ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ମଦିନା ଫେରି ଯାଇ ପାରିବେ । ଫଳତଃ ସମସ୍ତ ଲୋକମାନେ ମଦିନା ଫେରି ଆସିଲେ, ସେଥିଅନ୍ତେ ହଜରତ ମୁହାଜିର୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ଆଦେଶ ମିଳିଲା ଯେ ଅକରମା ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇ ହଜରେ ମୌତ୍ ଠାରେ ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ବିନ୍ ଲବିଦ୍ ସାହାଯ୍ୟ କର । କିନ୍ତୁ କବିଲାର ବିଦ୍ରୋହୀ ଓ ଜକାତ୍ ଦେବାକୁ ସଫା ସଫା ମନା କରି ଦେଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ବିନ୍ ଲବିଦ୍ ^{ର.ଅ} ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପଦକ୍ଷେପ ନେବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିଲେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହଜରତ ମୁହାଜିର୍ ବିନ୍ ଉମଇୟା ^{ର.ଅ} ସେଠାରେ ପହଂଚି ଯାଇ ନଥିଲେ । ହଜରତ ମୁହାଜିର୍ ସନ୍ଥା ଅଂଚଳରୁ ଏବଂ ହଜରତ ଅକରମା ^{ର.ଅ} ଅବୟନ୍ ଅଂଚଳରୁ ହଜରତ ଅବୁବକର୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଆଦେଶକ୍ରମେ ହଜରେ ମୌତ୍ ଆଡ଼କୁ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଉଭୟଙ୍କର ଭେଟ ମାରବ୍ ସ୍ଥାନରେ ହୋଇଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଯୁବକ ଭୁଲ ବଶତଃ ନିଜ ଭାଇର ଏକ ଓଟ ଜକାତ୍ରେ ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଦେଲେ । ଯାହାକୁ ଜକାତ୍ରେ ଓଟ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ଅଗ୍ନିରେ ଚେକ୍ ଲଗାଇ ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ଉକ୍ତ ଯୁବକ ଜଣକ ଓଟକୁ ବଦଳ କରିବାକୁ ନିବେଦନ କଲେ କିନ୍ତୁ ତାହାର ପ୍ରସ୍ତାବରେ ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ରାଜି ହେଲେ ନାହିଁ । ବସ୍ତୁତଃ ଯୁବକ ଜଣକ ନିଜ କବିଲାକୁ ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଡାକିଲା । ଅବୁ ସମିୟତ୍ ଓ ତାହାର ସାଥୀମାନେ ବଳପୂର୍ବକ ଉକ୍ତ ଓଟର ଦଉଡ଼ିକୁ ଖୋଲି ଦେଲେ । ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ଅବୁ ସମିୟତ୍ ଓ ତାହାର ସାଥୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରିଦେଲେ ଏବଂ ଓଟକୁ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଅକ୍ତିଆରକୁ ନେଇ ଆସିଲେ । ସେମାନେ ଅନ୍ୟ କବିଲାକୁ ନିଜର ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଡାକିବା ଦେଲେ । ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ତାଙ୍କର ଅନେକ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନିହତ କରିଦେଲେ ଅପରପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟ

କିଛି ଜୀବନ ବିକଳରେ ପଳାୟନ କଲେ । ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ସେମାନଙ୍କ କ୍ୟାମ୍ପମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଫେରିଯାଇ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଅତଏବ ବନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରୋ, ଅଶ୍ୱଅସ୍ତ୍ର, ବନ୍ଦୁ ଅସତ୍ର ଓ ବନ୍ଦୁ ହାରିଷ୍ ଆଦି ଗୋଷ୍ଠୀମାନେ ଜକାତ୍ ଦେବାକୁ ସଫା ସଫା ମନା କରିବା ସହିତ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ବିଦ୍ରୋହୀ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ବସ୍ତୁତଃ ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ବନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରୋ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଦେଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଅନେକ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଦେଲେ ତଥା ଏକ ସଂଖ୍ୟା ଗରିଷ୍ଠ ଦଳକୁ କ୍ୟାଦ୍ କରି ମଦିନା ପ୍ରେରଣ କରିଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ମାର୍ଗରେ ଅଶ୍ୱଅସ୍ତ୍ର ଓ ବନ୍ଦୁ ହାରିଷ୍ ର ଲୋକମାନେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ନିଜର କ୍ୟାମ୍ପକୁ ମୁକ୍ତ କରିନେଲେ । ଏହି ଘଟଣା ଫଳରେ ଆଖପାଖର ଅନେକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମୂହ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦ ଓ ବିଦ୍ରୋହର ଘୋଷଣା କରିଦେଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଲୋକମାନେ ହଜ୍ରେ ମୌତ୍ ନିକଟରେ ଥିବା ନଜିର୍ ନାମକ ଏକ ଦୁର୍ଗରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କଲେ । ହଜରତ ଜିୟାଦ୍ ହଜରତ ମୁହାଜିର୍ ଓ ହଜରତ ଅକରମା^୨ଙ୍କର ୫୦୦୦ ସଂଖ୍ୟକ ସୈନ୍ୟଦଳ ଯେଉଁଠିରେ ଅନସାର, ପ୍ରବାସକାରୀ ଓ ଅନ୍ୟ କବିଲାର ଲୋକମାନେ ସାମିଲ ଥିଲେ । ନଜିର୍ ଦୁର୍ଗରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଦେଖି ଭୟଭୀତ ହୋଇଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସରଦାର ଅଶ୍ୱଅସ୍ତ୍ର ନିଜ ଓ ନିଜର ନଅ ଜଣ ସାଥୀମାନଙ୍କୁ ମୁସଲମାନ ସେନା ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସର୍ତ୍ତରେ ଦୁର୍ଗର ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ୱାର ଖୋଲିଦେଲେ । ଘମାଘୋଟ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ବିଜୟ ଲାଭ ହେଲା । ହଜରତ ଅକରମା ବିଜୟର ସୁସମାଚାର ଓ ଯୁଦ୍ଧ କ୍ୟାମ୍ପମାନଙ୍କୁ ଘେନି ହଜରତ ଅବୁବକର^୨ଙ୍କ ସେବାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ହଜରତ ଅବୁବକର^୨ ସମସ୍ତ କ୍ୟାମ୍ପମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେଲେ । ହଜରତ ଉମର^୨ଙ୍କ କାଳରେ ଇରାକ୍ ଓ ସିରିୟା ଯୁଦ୍ଧରେ ଅଶ୍ୱଅସ୍ତ୍ର ବିଶେଷ ସେବା ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ, ଫଳତଃ ତାଙ୍କର କିତ୍ତୀ ଓ ଯଶ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗାମୀ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ହଜରତ ମୁହାଜିର୍ ଓ ହଜରତ ଅକରମା^୨ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହଜ୍ରେ ମୌତ୍ ଓ କିନ୍ତାରେ ହିଁ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ । ବିପଥଗାମୀ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଏହା ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଅନ୍ତିମ ଯୁଦ୍ଧ ଥିଲା । ତା’ପରେ ଆରବରୁ ବିଦ୍ରୋହ ଓ ବିଶୃଙ୍ଖଳା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ମୂଳପୋଛ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମୂହ ଇସଲାମୀୟ ପ୍ରଶାସନ ଅଧୀନକୁ ଆସି ଯାଇଥିଲେ ।

ହଜରତ ମୁସଲେହ ମଉଦ^୨ ବର୍ଷନା କରନ୍ତି; ମୌଲାନା ମୌଦୁଦୀ ସାହେବ ଏହା ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ ସାହାବା ସେ ସମସ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^୨ଙ୍କ ଅନ୍ତେ ଅବତାରଦୂର ଘୋଷଣା କରିଥିଲା, ଏହା ସାହାବାଙ୍କ କଥନ ବିପରୀତ ଅଟେ । ମୌଲବା ସାହେବ ଇସଲାମୀୟ ଇତିହାସ ସମ୍ପର୍କରେ ଗଭୀର ଜ୍ଞାନ ରଖୁଥିବାର ଦାବୀ କରନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ ସେ ଏପରି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଇସଲାମୀୟ ଇତିହାସକୁ ଭଲ ରୂପେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥାନ୍ତେ କି ଯଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଜ୍ଞାତ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା ଯେ ମୁସଲମାନ କଜାବ, ଅସତ୍ର ଅନ୍ଧା, ସଜାହ୍ ବିନ୍ତେ ହାରିଷ୍ ଓ ତୁଲେହା ବିନ୍ ଶୌଏଲଦ୍ ଅସଦା ଆଦି ସମସ୍ତେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଯେ, ମଦିନାର ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅସ୍ୱୀକାର କରି ଦେଇଥିଲେ । ନିଜ ନିଜ ଅଂଚଳରେ ନିଜ ଶାସନ ଚଳାଇଥିଲେ । ହଜରତ ମୁସଲେହ ମଉଦ^୨ ଲେଖିଛନ୍ତି, ସାହାବାମାନେ ଯେଉଁ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରଶାସନର ବିଦ୍ରୋହୀ ଥିଲେ । ପ୍ରଶାସନକୁ ଖଜଣା ଦେବାକୁ ସଫା ସଫା ମନା କରି ଦେଇଥିଲେ, ଅଧିକତ୍ରୁ ସେମାନେ ମଦିନା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ଇସଲାମୀୟ ଇତିହାସକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥାନ୍ତି

ସେମାନେ ଇସଲାମର ସେବା କରୁ ନାହାନ୍ତି । ଯଦି ତାଙ୍କର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଇସଲାମର ସେବା କରିବା ହୋଇଥାନ୍ତା ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ସତ୍ୟ ଓ ବାସ୍ତବତାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ଭ୍ରମାତ୍ମକ କଥନ ଓ ପ୍ରମାଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ଆଦି ବୁଲେଇ ବଙ୍କେଇ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବିରତ ରହିବା ଉଚିତ୍ ।

ଜଣେ ଐତିହାସିକ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଏବେ ଆରବରୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ବିଦ୍ରୋହ ଓ ବିଶ୍ୱଙ୍ଗଳାମୂଳକ ଗତିବିଧିର ମୂଳୋତ୍ପାଟନ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କର ନାଶ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ଯେଉଁ ଯୋଜନାବନ୍ଧ ଭାବରେ ଓ ତୀବ୍ରତାର ସହିତ ସେସବୁର ମୂଳୋତ୍ପାଟନ କରିଥିଲେ ତାହା ଆପଣ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ପାରଦର୍ଶିତା ଓ ଦକ୍ଷତାର ସ୍ୱଷ୍ଟ ଦର୍ପଣ ଅଟେ । ସେଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତୀତ ହେଉଛି ଯେ କିଭଳି ପାଦେ ପାଦେ ଆପଣ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ବର୍ଷକରୁ କମ୍ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସେ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ରୋହ ଓ ବିଶ୍ୱଙ୍ଗଳାକୁ କାରୁ କରିନେବା ଏବଂ ଆରବ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ପୁନଃ ଇସଲାମର ଶାସନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପ୍ରଚଳନ କରିଦେବା ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଏକ ଅଭୂତପୂର୍ବ ସଫଳତା ଥିଲା । ଇସଲାମର ଏହି ବିଜୟରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ଅତିଶୟ ଆନନ୍ଦିତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଆନନ୍ଦରେ ଗର୍ବ କି ଅହଂ ଭାବର ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର ଚିହ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣ ନଥିଲା । କାରଣ ସେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ଏ ଯାହା ସବୁ ଘଟିଲା ତାହା କେବଳ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟମୟ ପ୍ରଭୁଙ୍କ କୃପା ଓ ଅନୁକମ୍ପାର ପରିଣାମ । ଏହା ସେମାନଙ୍କ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବାହାରେ ଥିଲା ଯେ ମୁଠାଏ ମୁସଲମାନ ସୈନିକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଆରବର ବଳଶାଳୀ ବିଦ୍ରୋହୀ ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କ ମୁକାବିଲା କରି ତାଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରିଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତେ ଏବଂ ପୁର୍ନବାର ଇସଲାମୀୟ ବାନାକୁ ତାହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭବ୍ୟତାର ସହିତ ଉଡ଼େଇ ଦେଇଥାନ୍ତେ ।

ବିପଥଗାମୀ ବିଦ୍ରୋହୀ ଓ ଅଭିଯାନ ମୂଳକ ଗତିବିଧିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡ଼ିବା ପରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ଏହି ଚିନ୍ତା ଘାରିଲା ଯେ ଆସନ୍ତା ପାଇଁ କି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ? କାରଣ ପାର୍ସି ଓ ରୋମୀ ଉଭୟେ ଆରବ ଓ ଇସଲାମର ପୁରାତନ ଶତ୍ରୁ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ କବଳରୁ ସ୍ଥାୟୀ ସୁରକ୍ଷା ଲାଭ କରିବା ସକାଶେ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ରଣନୀତି ଆପଣାଇବା ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହେବ । ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ଜୀବନ କାଳରୁ ହିଁ ଏହି ମହାଶକ୍ତି ଦ୍ୱୟ ଆରବକୁ ନିଜ ଅଧୀନସ୍ଥ କରିବାକୁ ସର୍ବଦା ପ୍ରୟାସରତ ରହୁଥିଲେ । ଆଉ ଯେତେବେଳେ ହଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କର ନିଧନ ଘଟିଲା ସେତେବେଳେ ଅନେକ ଅଂଚଳ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିଦ୍ରୋହ ଏବଂ ବିଶ୍ୱଙ୍ଗଳାର ଅଗ୍ନି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ କରି ମଦିନାକୁ ଭସ୍ମୀଭୂତ କରିବାକୁ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଲେ । ଏହାକୁ ଏକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅବସର ଜାଣି ହରକଲର ସେନା ସିରିୟା ଅଭିମୁଖେ ଓ ପାର୍ସିମାନଙ୍କ ସେନା ଇରାକ୍ରେ ଏକତ୍ରିତ ହେବା ଆରମ୍ଭ ହେଲେ । ଏପରି ସଂକଟାପନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ହଜରତ ଖାଲିଦ୍ ବିନ୍ ଓଲିଦ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ପତ୍ର ଲେଖିଲେ, ଇରାକ୍ରେ ପହଂଚି ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ସୁସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ କର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଲ୍ଲୁଖ ବାର୍ତ୍ତା ପହଂଚାଅ । ଯଦି ସେମାନେ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କରି ନିଅନ୍ତି ତେବେ ଠିକ୍ ନଚେତ୍ ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ କର ଆଦାୟ କର । ଆଉ ଯଦି ସେମାନେ କର ଦେବାକୁ ମନା କରନ୍ତି ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କର ।

ହଜରତ ଖାଲିଦ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ସୈନ୍ୟଦଳ ଖୁବ୍ କମ୍ ସଂଖ୍ୟରେ ଥିଲେ । କାରଣ ପ୍ରଥମତଃ ତାଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ସୈନିକ ଯମାମା ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}ଙ୍କର ଆଦେଶ ରହିଥିଲା ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସେନାରେ ସାମିଲ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ । ନା କୌଣସି ବିପଥଗାମୀକୁ ଯଦିତ ସେ ପୁନଃ ମୁସଲମାନ ହୋଇଯାଏ, ତଥାପି ଖଲିଫାଙ୍କ ବିନା ଅନୁମତିରେ ଇସଲାମୀୟ ସେନାରେ ତାହାକୁ

ସାମିଲ କରିବେ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ହଜରତ ଖାଲିଦ୍^{ର.ଅ} ଖୁଲାଫତ୍ ଦରବାରରୁ ଅଧିକ ସୈନିକ ଲୋଡ଼ିଲେ । ଏହି ନିବେଦନକୁ ରକ୍ଷା କରି ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} କେବଳ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅର୍ଥାତ କାଆକା ବିନ୍ ଉମରୋ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ଏଥିରେ ଲୋକମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଚକିତ ହେବାରୁ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ଉତ୍ତର ଦେଲେ; ଯେଉଁ ସେନାରେ କାଆକା ପରି ବୀର ଯୋଦ୍ଧା ସାମିଲ ରହିବ ସେମାନେ କଦାପି ପତିତ ହେବେ ନାହିଁ । ଅଧିକତ୍ରୁ ଆପଣ^{ର.ଅ} ହଜରତ ଖାଲିଦ୍^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ଲେଖିଲେ, ସେ ସେହି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନିଜ ସେନାରେ ସାମିଲ ହେବାକୁ ଡାକି ଦିଅନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ନିଧନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଇସଲାମ ଧର୍ମରେ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରହିଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ପତ୍ର ହଜରତ ଖାଲିଦ୍^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ହସ୍ତଗତ ହେବା ପରେ ସେ ନିଜ ସେନାକୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ।

ଇରାକର କୃଷକମାନଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ଯେଉଁ ସୁନ୍ଦର ଖସଡ଼ା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ, ସେଥିସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ଆରବୀୟମାନେ ଇରାକର ଜମିରେ ଚାଷବାସ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପାର୍ସି ଜମିଦାରମାନେ ସେହି ଗରିବ ଆରବୀୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତିଶୟ ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ କ୍ରାନ୍ତବାସୀଙ୍କ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅତି ଶୋଚନୀୟ ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । ବସ୍ତୁତଃ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ଆଦେଶ ଦେଲେ, ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଆରବର କୃଷକ ବର୍ଗଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରର କ୍ଷତି ପହଂଚାଇବ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଅସାଦାଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ଏହା ଅନୁଭବ ହେବାକୁ ଦେବ ଯେ ସେଠାରେ ଆରବର ଶାସନ ପ୍ରଚଳିତ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ହେଉଥିବା ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାରର ଅବସାନ ଘଟିବ । ସେମାନେ ନିଜ ଜାତିଭାଇଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକୃତ ନ୍ୟାୟ ଓ ନିଜ ସ୍ଵାଧୀନତା ଫେରି ପାଇବେ । ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}ଙ୍କର ଏହି ବୁଦ୍ଧିମାନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମା ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବେଶ୍ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା । ସେମାନଙ୍କ ବିଜୟର ମାର୍ଗରେ ସହଜତା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଚାଲିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ ଏହି ଭୟ ରହିଲା ନାହିଁ ଯେ, ଆଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଚାଲିଲେ ପଛ ପଟରୁ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ କରି ସେମାନଙ୍କ ମାର୍ଗ ଅବରୁଦ୍ଧ କରିଦେବ ।

ପ୍ରିୟ ହଜୁର ଅନସ୍ଵର^{ଅ.ବ} କହିଲେ, ଯୁଦ୍ଧ ଓ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର କ୍ରମାଗତ ବିଜୟର ଗାଥା ଆସତାରେ ମଧ୍ୟ ଜାରି ରହିବ । ଇନ୍‌ଶାଆଲ୍ଲାଃ ।

ଅଲହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ନହ୍ମଦୁହୁ ଓ ନସ୍ତଇନୁହୁ ଓନସ୍ତଗଫିରୁହୁ ଓନୁମିନୁ ବିହି ଓନତଓକ୍‌କଲୁ ଅଲୈହି ଓ ନତଜୁବିଲ୍ଲା ମିନ୍ ଶୁରୁରେ ଅନ୍‌ପୁସିନା ଓ ମିନ୍ ସଇୟାତି ଆମାଲିନା ମଇଁ ଯହ୍‌ଦିହିଲ୍ଲା ଫାଲମୁଜିଲ୍ଲା ଲହୁ ଓମଇଁ ଯୁଜ୍‌ଲିଲହୁ ଫାଲା ହାଦିୟା ଲହୁ ଓନଶହ୍‌ଦୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓନଶହ୍‌ଦୁ ଅନ୍ନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍‌ଦୁହୁ ଓବରୁଲୁହୁ । ଇବାଦଲ୍ଲାହି ରହ୍‌ଫକୁଫୁଲ୍ଲାହା ଇନ୍ନଲ୍ଲାହା ଯାମୁରୁବିଲ୍ ଅଦ୍‌ଲେ ଓଲ୍ ଇହ୍‌ସାନି ଓଇତାଇଜିଲ କୁରବା ଓୟନ୍‌ହା ଅନିଲ୍ ଫହ୍‌ଶାଇ ଓଲ୍ ମୁନ୍‌କରି ଓଲ୍ ବଗଇ ଯଇଜୁକୁଫ୍ ଲଅଲ୍‌ଲକୁଫ୍ ତଜକ୍ କରୁନ୍ ଉୟକୁରୁଲ୍ଲାହା ଯୟକୁରୁକୁଫ୍ ଓଦ୍‌ତହୁ ଯସ୍‌ତଜିର୍ ଲକୁଫ୍ ଓଲୟିକୁରୁଲ୍ଲାହି ଅକ୍‌ବର ।

